

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 141 (3303) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Emberé a munka, Istené az áldás

Nem véletlen az, hogy a magyar nép életének kiemelkedő eseményeit mindig vallásos ünnepeikhez fűzte hozzá és az ünnepek szerint igazította teendőinek naptárát. Felülről jön az áldás — mi magyarok erről sohasem feledkezünk meg. Ha voltak is kisiklások, ha nagyobb jeledékenységek kaptak lábra ezen a téren, az sohasem fertőzhette meg a nemzet egészét. A nemzet lelkiének legmélyebb rétegeibe begyökerezett keresztényiség ősi és ifjú ereje mindig helyre tudta állítani az egyensúlyt.

Istené az áldás, emberé a munka. Ez a klasszikusan rövid, tömörségben páratlan közmondás is abból a nemzeti lelkiüzből pattant ki, amelyben ég és föld a maga módján csodálatosan harmónikus egységben olvadt össze. Annak a népek a lelkiülete ez, amely Szent György napján szegődik el szolgálatra, Gyertyaszentelőkor lesi a következő hónapok időjárásának előjeleit, Szent Vince napján bortermését szeretné kiolvasni a megsejlanó napsugárból és Pál forduláskor nem szeret ködöt látni a fenyegető dögghal miatt, de Medárd esőjét sem fogadja szívesen a negyvennapos ígéret miatt. Mindezek közül azonban toronymagasan emelkedik ki Szent Péter és Szent Pál apostolok napja, az aratás ünnepélyes és hivatalos kezdete.

Már az állami és gazdasági élet hivatalos ténykedései is erre a napra utalnak. A termés betakarítására, elrendezésére, szétosztására vonatkozó rendeletek eddig a napig mind megjelentek. A nemzet hivatott vezetői elmondották, amit az aratás előtt tudnunk kell. Feltárták a nehézségeket részletezték a feladatokat és kijelölték a célokat. A nemzet dolgozó rétegei, ha számot vetettek magukkal, elmondhatják, hogy megtették a magukét. A földeket mindenütt megmivelték, bevetették, gondozták. Ami az ember része volt, azt megtették. Most már Istené az áldás. Azért áhitatos, imádságos lélekkel ébred a magyar ember Szent Péter és Szent Pál napjára. Igen, áhitatos és imádságos lélekkel. Ebben a lelkiületben benne van a föltétlen meghódolás a Teremtő végtelen nagysága és hatalma előtt, de benne van a gyermeki bizalomnak minden érzése is a mennyei Atya iránt. Ennek akkor is így kellene lennie, ha munkánk nem kecsegtetne olyan eredménnyel, mint amilyenre számíthatunk. Mert Isten tervei végtelen bölcsességénél fogva rejte vannak előttünk. Sohasem tudjuk, hogy az árvíz, a háborúság és minden más egyéb csapás is mit jelent és miért engedi meg a Mindenható. Ami a testnek fájdalmas, az a léleknek javára szolgálhat.

De most nem kell ilyen gondolatokkal foglalkoznunk. Hála Istennek

Háborús gazdasági életünk legfontosabb kérdéseit világította meg a miniszterelnök és a pénzügyminiszter Szegeden

A lehetőség határain belül harmonizálják a mezőgazdasági és ipari árakat. Arányos fizetésemelés készül. Magyarországon nincs infláció, csak természetes háborús drágulás

Szeged. (MTI.) Az 'Alföldi Bizottság vasárnap délelőtt Szegeden nagygyűlést tartott, amely iránt országsszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg. A nagygyűlésen Kállay Miklós miniszterelnök, mint az 'Alföldi Bizottság elnöke és a pénzügyminiszter mondott beszédet. Megjelentek a nagygyűlésen a kormány tagjai, több mint száz országgyűlési képviselő és felsőházi tag, valamint az alföldi vármegyék küldöttségei főispánjakkal.

Kállay Miklós miniszterelnök megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy az új gazdasági rend alapja a kiegyensúlyozottság és összehangoltság a mezőgazdasági és iparcikkek, a termelői és fogyasztói árak között, továbbá a társadalom minden embere számára tisztességes keresethez, az élethez és fejlődéshez való jog biztosítása. Az árszint a negyven pengős búzaár jegyében alakult ki. Az új árszint minden tényező egybevetésével a lehető legigazságosabb. A feladatnak ez volt a könnyebb része. Nehéz

az új árszínthől állandó árakat biztosítani. Kérlelhetetlenül végre kell hajtani mindazt, ami ennek megteremtéséhez szükséges. Figyelmeztetem nemcsak a gazdaközöniséget, de elsősorban a közvetítőket, a kereskedelmet és üzérkedőket, hogy az ország nyugalmanak és rendjének ma azok a legnagyobb ellenségei, akik nem akarják magukat alávetni ennek a rendnek, amelyet a kormány most megállapított és velük szemben semmi kímélet sem indokolt.

Harc a feketepiac, lelkiismeretlenség és korrupció ellen

Az új rend megvalósítását három dolog akadályozhatja: a fekete piac, a végrehajtásra hivatott szervek nem megfelelő munkája és végül a protekcionizmus és a korrupció. A kormány számol ezzel a három ellenséggel. Közülük az első kettővel fel tudja venni a küzdelmet, bár a nagyközöniség támogatása itt is elkerülhetetlen, de a korrupcióval szemben, bár az államhatalom minden fegyelmező és büntető eszközt igénybe vesz, a legnagyobb támogatást a közöniségtől kell várni. Az a tisztviselő, aki lelépett a tisztesség utjáról, egyvonalon említendő a katonaszökevényekkel. Az igazi büntetés az, aki az árakat

tulfizeti. Nemesak azokra kell tehát a törvény teljes szigorával lesújtani, akik megvédtek, hanem a megvesztegetőkre is, akik öncéluságból és önzésből felborítják a rendet.

Senki sem hiheti, hogy nálunk felbomlott a köztisztviselői tisztesség, de újabb sajnós erőt vesz az országban a gyanúsítás és rágalmozás hangulata. A nemzet érdekében kér mindenkit, ne üljön fel ennek a háborús szellemnek, hanem nézzen utána mindig és ha csakugyan tapasztal visszaélést, azt megfelelő helyen jelentse, ezzel is segítse az államhatalmat, de ne legyen hirhordozója a koholmányoknak.

Hogyan osztották szét az egymillió hold kisajátított zsidóbirtokot

A miniszterelnök a továbbiak során a zsidóbirtok elvételével kapcsolatos földhözjuttatással foglalkozott. Hangsúlyozta, hogy az ország nyilvánosságának részletes tájékoztatást ad, hogy végetveszen a sok szóbeszédnek. Rámutatott arra, hogy kor-

mányrálépésének első napjaiban egymillió hold zsidó birtokot sajátítottak ki, amelyből 600.000 holdat hasznosítottak. Ötholdon aluli földeket az ONCSA kapta, amely többgyermekes családoknak juttatta. 5-100 holdas földeket, mintegy 130.000 holdat a vitézi szék kapott, amely a legényeségi és tisztí vitézek között osztja szét. A múlt háboru vitézei a földek 30 százalékát kapják, míg a többi részét a jelen háboru hősei kapják. A többi területet a földhitelintézet, az erdőket az erdőkinestár vette át. A földhitelintézet gyakorolja az átvett te-

rületek felett az állami tulajdont, amíg azokat nem használják fel. Házi kezelésben 90.000 holdat tartottak, ideiglenes haszonbérletbe 80.000 holdat adtak, míg tulajdonosok 30.000 holdat kaptak bérletbe. Elérkezettnek látja most az időt arra, hogy a zsidóbirtokokat végleges tulajdonba juttassák. Ezt a végleges tulajdonbajuttatást még ennek az évrnek végéig megkezdik. Elsősorban azoknak juttattak földet, akik a most folyó háboruban vitézségi érdmet szereztek, továbbá azoknak a földműveseknek, akik megrokkantak, vagy sérüléseket szenvedtek. Végül a miniszterelnök javasolta, hogy a nagygyűlés táviratban üdvözzölje a Főméltóságú Urat. A nagygyűlés a miniszterelnök indítványát egyhangulag elfogadta.

Ezután Tóth Miklós bácskai gazda és Deák János szegedi gazda szólalt fel és alföldi gazdatársadalmi problémát vetett fel.

Ezután Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter szólalt fel. Hangoztatta, hogy a gazdasági politika vezérével változatlan és két szöbáru foglalható össze: *A honvédelem minnek előtt!* Valamennyien katonák vagyunk a hátsó fronton és dolgozunk kell erők között megfeszítéssel azon a helyen, ahová a sors állított bennünket. Gazdasági téren előfeltétel a termelési ágák és foglalkozási körök közötti harmonia megteremtése, ami lényegében árkérdés. A miniszter ezután rámutatott azokra a tényezőkre, amelyek a háboru kitérése óta emelően hatottak az árszínvonalra. Ezek a tényezők eddig mozgásban tartották az árakat, de ezt a fejlődési folyamatot le kell zárni. A mezőgazdasági árakat, ipari árakat, béreket, nyugdíjakat, adókat egyszerre és harmonikusan kell megállapítani és ez az, ami most megtörténik az új gazdasági évben. A mezőgazdasági árszínvonal a 4 pengős búzára van felépítve. Ez nem jelenti azt, hogy ugyanilyen arányban emelkedik a többi mezőgazdasági cikk is, hanem azt, hogy az összes mezőgazdasági cikkek árát a 40 pengős búza árához viszonyítják és hozzák harmoniába. Az ipari árakat úgy fogják megállapítani, hogy az polgári háborút biztosítson.

Igen nagy probléma a kereskedelem. Szükség van kereskedelemre, de

a kereskedőnek meg kell elégedni polgári haszonnal.

A fixfizetéses alkalmazottak fizetéseit hozzá kell idomítani az új árszínvonalhoz, különösen a kisebb fizetéseket. Az 1938 óta bekövetkezett áremelkedéseket azonban nem lehet teljesen kiegyensúlyozni és ezért áldozatokat kell kérni a társadalmi rétegektől. Sorsukon javít majd a közellátás jobb megszervezése. A pénzügyminiszter hangoztatta, hogy a közellátást csak az igazságos szétosztással lehet biztosítani. Ennek már meg is van az eredménye: a kenyér és lisztfejadag emelése, valamint a textilleltetés terén beállott javulás. Ha az elsőrangú ellátási cikkekben mindenki megkapja a háborús viszonyokhoz mért szerény részét és pedig az előírt minimális áron, akkor meg fog szünni a fekete piac. Ebben a kérdésben az egész nemzet egységes összefogására van szükség. A fekete áru azt jelenti, hogy valakinek a szájától elvontam a saját javamra.

A pénzfesleget vissza kell vezetni az államkincsiárba

Rámutatott arra a miniszter, hogy a pénzfesleget vissza kell vezetni az államkincsiárba, illetve megtakarítás útján a pénzügyterekbe. Az egyik az adó, a másik a hitelpolitikai kérdés. Az államháztartás, beleértve a hadviselés költségeit az elmúlt évben túlyomórészt adókból fedezték. Tisztában van azzal, hogy az adók elég súlyosak és ezért erről a helyről mond köszönetet a lakosságának az áldozatkészségért. Elsősorban a fényűzést és a luxust kívánja megterhelni. A második csoportba tartoznak azok az adóemelések és új adók, amelyek semmiféle befolyást nem gyakorolnak az árszínvonalra. Ide tartozik a reudkívüli hadiadó, amelyet csak azok fizetnek, akik fegyveres szolgálatot nem teljesítenek, illetve nem teljesítettek ezekben az időkben.

Megterhelik a teherbíró lakosságot. Ez elsősorban a zsidókat érinti és azokat, akik az ország nehéz idejében a gazdasági válságon és nehéz időkön keresztül vagyynokat tudtak szerezni. Megadóztatják azokat is, akik ma lényegesen többet keresnek, mint négy-öt évvel ezelőtt.

A pénzügyminiszter ezután hangoztatta, hogy azt szeretné, ha a háboru

Hétfőn—kedden búcsúzik a

Tip-Top 1943. revü

ragyogó új világvárosi műsorral.

befejeztével a mezőgazdaságnak nem lesz adóssága, annál kevésbé, mert új feladatok várnak a mezőgazdaságra.

Magyarországon nincs infláció!

Lehetnek egyesek, akik azt mondják, hogy benne vagyunk az inflációban. Ezeknek azt válaszolom, hogy más országokban, semleges országokban is mutatkozik áremelkedés. Nem lehet nálunk inflációról beszélni, hanem csak háborús feszültségről, amely feszültség a háboru befejeztével könnyen levezethető. Nem tudna elképzelni olyan kormányt, amely a háboru befejeztével ne venné igény-

be súlyos adó formájában azokat, akik nagy vagyont szereztek. Az ártartás harmadik tényezője a tisztesség, fegyelmezett együttműködés. Az

Évi közgyűlést tartottak a ruházati iparosok

Az ipartestület ruházati és textiliparosok szakcsoportja vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel tartotta rendes évi közgyűlést az Ipartestület nagytermében. A közgyűlést a Magyar Hiszekegy elmondása után, Nógrádi József elnök nyitotta meg. Megnyitójában rávilágított arra, hogy a jelenlegi viszonyok mellett az iparosság helyzete is megnehezült és ez erősen próbára teszi az egyesület tagjainak türelmét.

Ezután Kovács Antal, a szakosztály ügyvezető elnöke tartotta meg beszámolóját:

A szakosztály vezetősége — mondotta Kovács Antal — eredményesen járt közbe az anyagelosztás terén mutatkozó hiányok pótlása érdekében. Ennek tudható be, hogy a nagyváradai textiliparosok csernaellátása a legtökéletesebben biztosítva van. A Súlyos bajok mutatkoztak azonban ez év januárjától kezdődően a fa-szén ellátás tekintetében.

Az anyagellátás kérdésével kapcsolatos ügyek ismertetése után, Kovács Antal megemlékezett a szakosztály jótékonyági tevékenységéről.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki beszámoló után, Gaál Joachim olvasta fel titkári jelentését, amely gyűlés a Himnusz eléneklésével fe-

gyüttműködés ellenségeinek a háború vámszedőinek pusztulni kell. A pénzügyminiszter végül az összefogás követelményeit hangoztatta.

részleteiben világított reá az elnök által ismertetett tényekre. Novák Ferenc pénztári jelentése és a felügyelő bizottság kérelmére, a szokásos felmentvény megadása után, Fiedler Gyula bejelentette, hogy a szakosztály az elmúlt esztendőben számos új taggal szaporodott. Az új tag-névsort a közgyűlés jóváhagyta. Szabó József az 1942. évi zárszámadást ismertette, majd felolvasta a jelenlegi esztendőre vonatkozó költségvetést. A közgyűlés a költségvetést egyhanguan megszavazta s Baranyai Máté javaslatára hozzájárult ahhoz is, hogy az alapszabályt a tagdíjak fizetését illetően módosítsák. A módosítás értelmében a jövőben az egyedül, vagy csak nagyon szerény keretek között dolgozó kisiparosok 1 pengő, a 2—3 segéddel dolgozotók 1 pengő 50 fillér, a több segéddel dolgozotók pedig 2 pengő tagdíjat fizetnek.

Végül Kovács Antal az árullatás biztosítása érdekében lépések szükségességét hangoztatta, hogy ugy a maga, mint vezetőségi társai nevében megígérte, hogy minden lehető elkövet a szakosztály jogainak biztosítása és méltányos kérelmeinek teljesítése érdekében.

A lelkes hangulatban lefolyó közgyűlés a Himnusz eléneklésével fe-

Ünnepélyes keretek között adták át a forgalomnak a paptamási új hidat

Zsindely Ferenc miniszter avatta fel a 60 méteres hidat

Nagyvárad, június 28. Ma délelőtt ünnepélyes keretek között átadták a forgalomnak a Paptamási mellett épült Berettyó-hidat. Az átadást maga Zsindely Ferenc kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter végezte. A miniszter feleségével és kíséretével különvonaton délelőtt 10 óra 10 perckor érkezett Biharpuspökibe. Kíséretében voltak: Markos Olivér államtitkár és felesége, Imrédy Kálmán államtitkár, Tantó Pál és Hanzely János miniszteri osztályfőnökök, Havari Győző osztálytanácsos és mások.

A biharpüspöki állomáson a vármegye részéről dr. Cziffra Kálmán főispán, dr. Nadányi János alispán, továbbá a berettyóújfalui járás főszolgabírája, a város részéről Hlatky Endre főispán, dr. Soós István polgármester fogadta a minisztert és kíséretét, de jelen volt a fogadáson több képviselő és felsőházi tag, valamint a város és a megye több vezető tisztviselője, azonkívül dr. Erdélyi Géza postafőigazgató is.

A miniszter és kísérete, valamint a fogadására érkezettek Biharpuspökiben gépkocsira ültek és a paptamási hidhoz hajtottak, ahol a helyi hatóságok vezetői és nagyszámu közönség lelkes ünnepeléssel várta az előkelőségeket.

Az új Berettyó-hidnál dr. Cziffra Kálmán főispán üdvözölte a minisztert. Kifejezte beszédében, hogy az egész környék életérdekeit szolgálja a hid és köszönetét mondott a kormányzatnak azért az áldozatkészségért, amellyel a hid

megvalósulását előmozdította.

A főispán után Paptamási község bírája mondott beszédet. A falu hálás köszönetét fejezte ki a hidért, amelynek felépítésével az egész környéknek régi óhaja teljesült. A román időkben, mondotta, külön adókat szedtek a hidépítés céljaira, de a tervből sohasem lett semmi, legfeljebb rozoga fahidak épültek, amelyeket több alkalommal is elvitt az ár.

Ezután a vármegyei főispán felkérte a minisztert, hogy nyissa meg a hidat.

Zsindely Ferenc közlekedésügyi miniszter erre a hidat elzáró szalaghoz lépett és a következőket mondotta:

— Mint minden hid, ez is szimbólum, nemcsak két partot köt össze, hanem az innen és túl élő lakosságot is, ami egyuttal gazdasági, lelki és egyéb kapcsolatokat is jelent. Ennek a hidnak a felépítése is bizonyítja, hogy az állam a kormányzat nem riad vissza nagy áldozatoktól sem, hogy a felszabadult országrészek gazdasági életét fellendítse.

Majd kijelentette a miniszter, hogy a hidat átadja a forgalomnak s ezzel elvágta a zárószalagot.

Ezután a miniszter és kísérete, valamint a megjelent előkelőségek átvonultak a hidon. Közben Tantó Pál miniszteri osztályfőnök ismertette a hid műszaki adatait. A hid 60 méter hosszú kétesuklós vonórudas vasbeton ívhid s nyílástávolság tekintetében a második legnagyobb ilyenü hid az egész országban.

Mozik műsora:

APOLLÓ: András.
BELVAROSI: Cifra nyomorúság.
CASINO: Félvér.
KORONA: Két fogoly.

Hétfőn este 7 órakor és kedden d. u. fél 4 és este 7 órakor vannak a közkedvelt

Tip-Top 1943.

revü utolsó előadásai, ragyogó új világvárosi műsorral

jeződött be.

Végül bemutatták a miniszternek a hid építőit. A vállalkozó Öttönösi Magyar Pál, a tervező Mérnök Misteth Endre. Az ellenőrzést az államépítészeti hivatal részéről Gálszabó István mérnök főtanácsos és Ruska György mérnök végezte.

A miniszter és kísérete a hid megnyitása után visszatért Biharpuspökibe, ahonnan ugyancsak különvonaton folytatta útját Kolozsvár felé. A különvonat 11 óra 50 perckor érkezett a nagyvárad állomásra, ahol csak egy percig állt s még a gyorsvonat indulása előtt kifutott a pályaudvarról.

Közgyűlést tartott a városi Közléti Szövetkezet

Nagyvárad, június 28. A városi Közléti Szövetkezet ma délben tartotta meg közgyűlését, amelyen résztvett dr. Hlatky Endre főispán s a tagok törvényes számban voltak jelen.

A közgyűlés, amelyen dr. Soós István polgármester elnökelt, meghallgatta az igazgatóság jelentését a szövetkezet 1942. évi működéséről. Megállapítható ebből a jelentésből, hogy a szövetkezet működésének első esztendejében, bizonyos nehézségekkel küzdött, de az elért eredmények biztosították nyujtanak arra, hogy a szerzett tapasztalatok felhasználásával a jövőben egyre nagyobb arányu tevékenységet tud kifejteni.

A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság jelentését, valamint a zárszámadást és a mérleget s megadta a felmentvényt.

A polgármester meleg szavakkal méltatta az elhunyt Kovács Jolán igazgatósági tagot és javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy érdemeit jegyzőkönyvvel örökítik meg s erről értesítik az elhunyt családját. Kovács Jolán helyébe Megyery Ferenc mérnököt választották az igazgatóságba.

Mit tárgyal a szerdai városi közgyűlés?

Nagyvárad, június 28. Megirtudk, hogy a városi törvényhatósági bizottság június 30-án délután 5 órai kezdettel rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozatán szereplő ügyek közül kiemelkedő fontosságú a Rimánóczy-szálloda és fürdő házikézelésbe való vételére irányuló javaslat, továbbá a Szent László járványkórház állami kezelésbe való átvételével kapcsolatban a várost terhelő 100 ezer pengő hozzájárulás céljából felveendő kölcsön ügye s végül különböző építkezések vállalatba adásának kérdése, amelyekre vonatkozólag a közgyűlés már meghozta határozatát.

Figyelem!!!

Figyelem!!!

Tip-Top 1943

Göndör revütársulat

Búcsúelőadásai

Hétfőn este 7 órakor

az előadás tiszta jövedelme a Vöröskereszt javára lesz fordítva.

Kedden Péter és Pál napján 2 utolsó előadás

délután fél 4 órakor és este 7 órakor, változatos új világvárosi műsorral.

Kérjük a t. közönséget, tekintettel a nagy érdeklődésre a jegyeket a torlódások elkerülése végett idejében, elővételben megváltani sziveskedjék.
Jegyelővétel: d. e. 10-1-ig. és d. u. 4-6-ig.
Telefonszám: 25-30.

Virginio Gayda szerint rövidesen megkezdődik az Európa elleni támadás

Nagy veszteségek érték az angolszászokat a Földközi-tengeren. Mihajlovics Törökországba szökött. Feltűnően megerősödött a nyugati légvédelem.

Rómából jelentik: (MTI) A Messenger közli, hogy a múlt héten milyen veszteségeket szenvedtek az angolszászok a Földközi tengeren. Ezek szerint 27 hajót rongáltak meg, illetve súlyosztettek el a tengely légierei és 111 repülőgépet lőttek le. A 11 gépből 70-et légiharcban semmisített meg. A Nápoly ellen intézett egyik légitámadás alkalmával a négymotoros bombázógépek 20 százalékát lelőtték.

Egy órás légiriadó volt San Franciscóban

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Washingtonból jelentik, hogy a San Francisco környékén működő rádióállomások greenwichi időszámítás szerint kevéssel 20 óra előtt félbeszakították adásukat és az adást csak egy óra múlva folytatták. A szünetelés okáról nem adnak magyarázatot.

Az angol hírszolgálat szerint az Egyesült Államok véderéjének főhadiszállása hivatalosan közölte, hogy vasárnap 51 perces légiriadó volt a san-franciscói öböl körzetében, „meg nem állapítható jelzési célpontok közeledése miatt”. Bővebb hivatalos magyarázatot eddig nem adtak.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Junius 27-én kora reggel angol felderítő repülők német hajókaravánt vettek észre Texeltől északra, amelyre azután délután 3 órakor Scheweningen előtt 42 Beaughighter és 15 Spittfire repülőgép támadott rá. A harcirepülők a kormányfedélzet felől a vadászoktól a hátsófedélzet felől támadta a hajókat. A német kísérőhajók már 8000 méterről tüzeltek a 200 méter magasságban érkező angol gépekre. A jól irányított tüzelés szétzórta és bizonytalanná tette a támadást. A vadászcsoporthoz nem is jutott támadáshoz és az elhárító tüzelés hatása

alatt a hajókaraván elérése előtt visszafordult. A sikerrel visszavert támadás az angoloknak 9 repülőgépjükbe került. Csekélyebb foku sérülésektől és sebesüléstől eltekintve, a német hajók nem szenvedtek veszteséget. A hajókaraván egységei teljes számban befutottak a kijelölt kikötőbe.

Zürichből jelentik: (B. T.) A Die Tat isztanbuli jelentése szerint Mihailovics tábornok, a szerb csetnik csapatok vezére átlépte a török határt. A törökországi amerikai újságírók utján felhívást intézett az Amerikai Egyesült Államokhoz, hogy vegyék át a szerbiai hegyekben levő csapatok ellátását.

Londonból jelentik: (B. T.) Londoni délszláv körökben közlik, hogy az új délszláv kormányt Trifunovics Milán alakította meg, aki a szerb radikalisták elnöke és hosszú politikai működése alatt belső munkatársa volt Pasicsnak. Londonban a legalkalmasabb délszláv politikusnak tartják erre a szerepre. A kormányalakításra vonatkozó tárgyalások során, hír szerint, valamennyi menekült szerb, horvát és szlovén párt támogatására ígéretet kapott. A délszláv menekült kormány miniszterelnökségének átvételével Trifunovics kötelezettséget vállalt arra,

hogy a háboru után demokrata szövetségi alkotmányt ad ki, amely monarchikus

Július 1-től megváltoznak a postai díjszabások

30 fillér a vidéki levél, 1 pengő legkisebb távirat

A Magyar Távirati Iroda jelenti: 1943. évi július hó 1-től kezdve több postai távirat-, távbeszélő- és rádiódíjtétel megváltozik. Fontosabb díjváltozások:

A 20 grammos levelek díja helybe 20, vidékre 30 fillér, a levelezőlap díja pedig helybe 12, vidékre 18 fillér. A nyomtatvány és áruminta legkisebb súlyfokozatának díja (4 és 8 fill.) változatlan marad, a további súlyfokozatokban mérsékelten emelkedik. A könyvek és árjegyzékek kedvezményes díja 100 grammig 6 fillér. Az ajánlási díj helybe 50 fillér, vidékre 70 fillér. A csomagok díja általában 10-40 fillérrel, lesz magasabb. Az utalvány és az utánvételi díjak átlag 10-20 fillérrel emelkednek. A csekkbefizetési díj 20 pengőig 10 fillér, 50 pengőig 16 fillér, 100 pengőig 30 fillér, ezen felül pedig 50 fillér.

A belföldi közönséges távirat szódíja 18 fillér; egy távirat legkisebb díja 1 pengő 80 fillér.

Budapesten a különvonalu távbeszélő állomás belépési díja 150 pengő, az ikerállomásé 100 pengő. A különvonalu állomás alapdíja 20 pengő az ikerállomásé 14 pengő. Az előfize-

alakban, a szerbek, horvátok és szlovének gazdasági, politikai és szociális egyenjogúságán alapszik.

Rómából jelentik: (MTI) Gayda a Voce d'Italiában megállapítja, hogy minden jel azt látszik bizonyítani a Földközi tengeren, hogy az ellenség közel van ahhoz, hogy megkezdje az európai szárazföld elleni támadását. Emberek, fegyverek és hadieszközök nagyarányú összpontosítását hajtották végre Afrikában és Kiszázia különböző szakaszain, melyek a tengeren való átkelés szempontjából számbajöhető helyeken fekszenek. Jelenlétekeny hadiegységek összevonása, tábornokok, politikusok és más közéleti személyiségek utazása, beszédek és politikai tervek elmondása, mind bizonyítékkul szolgálnak ahhoz, hogy a támadás nem késhet soká. A légitámadások ismételt megkezdése szintén olyan körülmény, amely ezeknek a bizonyítékoknak mérlegelésében nem hagyható figyelmen kívül.

Az olasz nép készen áll arra, hogy mind a maga nemzeti területe, mind pe-

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

dig Európa más déli partvidéke ellen irányuló támadásai kísérletet a legnagyobb elszántsággal visszaverjen.

Berlin. (Bud. Tud.): Német katonai körökben a legutóbbi napokban történt légitámadásokról kiemelik azt a súlyos veszteséget, amelyet egy repülőerőd kötelék szenvedett az északnémet partvidék ellen intézett támadásakor. Az amerikai gépek Brémát akarták megtámadni, azonban még mielőtt elérték volna céljukat, német vadászokba ütköztek. Úgyhogy a bombákat a nyílt tengeren voltak kénytelenek ledobni. Berlini katonai helyről származó értesülés szerint a német elhárításnak sikerült új harci módszert alkalmazni, amit pénteken a Brémát támadó kötelék ellen használtak először.

tól állomásokról folytatott helyi beszélgetések díja 1943 július hó 16-ától 24 fillér. A nyilvános távbeszélő állomásokról kezdeményezett helyi beszélgetések díja változatlanul 30 fillér marad.

A vidéki távbeszélő hálózatokban az állomások havi alap-, illetőleg előfizetési díja szintén változik. A beszélgetésenkinti díjszabásu vidéki hálózatokban az előfizetői állomásokról folytatott helyi beszélgetések díja 1943 július hó 16-tól 14 fillér.

A belföldi távolsági beszélgetés díja az I. díjövben 0.70 P, a II. díjövben 1.40 P, a III. díjövben 2.10 P, a IV. díjövben 2.50 P, az V. díjövben 2.80 P, a VI. díjövben 3 P.

A rádióvevőberendezések havi díja 3 pengő. Az 1943. évi július hónapban minthogy a rádiónyugták kiállítása már megtörtént, az eddigi 2.60 pengő rádiódíjat szedi be a posta. A július havi díjkülönbözet beszédese az aug. havi díjjal együtt fog történni. Ennek megfelelően augusztus havában 40 fillér plus 3 P, azaz 3.40 P lesz a rádiónyugta összege.

A díjszabásváltozásról bővebb felvilágosítást a postahivatalok adnak

„Néhány szó városunk zenekultúrájáról“

— Dr Szalay Elemér városi zeneiskolai igazgató hozzászólása —

Városunk zenekultúrájával, illetve a zenekultúra hiányával foglalkozó írások sorában ma a legilletékesebb tényező dr. Szalay Elemér zeneiskolai igazgató előzetesen megígért hozzászólását közölhetjük. Hiszünk, hogy megállapításait és terveit megértéssel fogadják különösen a munkásság, amelyet a cikkíró elsősorban tart szem előtt. (Szerk.)

Minék a munkásnak frakk, meg klasszikus zene? — mondaná sokan, talán a munkások közül is. — Hogy a frakk miről volna jó nekik, azt én sem tudom. Ha igaz, az angol munkásoknak az is van. Lelkük rajta, ha örömeiket találják az urhatnáságban, a kultúráltság látszatában. Azt ellenben hiszem és vallom, hogy a muzsika legértékesebb alkotásai nem a felsőbb tízszekéből kerültek ki és nem lakásjellemben, nem a szalonok széplelkeinek szórakoztatására születtek, hanem az Emberhez szólnak, minden emberhez. Az ember pedig addig Ember, amíg nem halt meg benne a Gyermeke.

Zeneértés? Kedvem volna azt mondani, hogy ilyen nincs! Mert a Lényeket nem érti benne a szerző maga sem. Persze másként hallgatja a műalkotásokat az, aki már foglalkozott velük, de tagadom, hogy a klasszikus zene élvezettel hallgatásához iskolázott szakértelemre, előzetes kiképzésre, használati utasításra lenne szükség.

Csak le kellene mindenekelőtt vadharni a befogadására egyébként talán alkalmas lélekről azt a gyanus réteget, amit „zene“ címen rákentek, Sajnos, ez elég nehéz, majdnem reménytelen dolog. Fanyar vigasz, hogy ez a lélekpótlusokat eltömő kultúrzsenny nem munkásbetegség, hanem általános világyavalya, mint a háború. A gyermekszoba és a falu sem mentesít már tőle. Ott is bömböl a rádió, a fő kútmérgező, mely egyik kezével fukarul méri a színtört, a másikkal meg — bizonyára üzleti megfontolásból — ontja a gyomorrontó likőrt és limonádot, miközben megemlíti, hogy ennyi tétlomunkát lebombáztak, ennyi hajót elsüllyesztettük, most pedig folytattuk tánclemez-műsorunkat.

Hogy nem pont gyászindulók ad, jól teszi. Sirjon az, aki utóljára sir. De az úgynevezett „komoly“ muzsika kiapadhatatlan forrása lehetne a reménynek, vigasztalásnak, életörömmel, pajzán jókedvnek is. A nagy zeneszerzők 90 százaléka úgy is „tengelypárti“.

Ne higgyük, hogy a zenében a „klasszikus“ jelző, csak a több évszázados műveket illeti meg. Akinek tetszik ez a jelző, nyugodtan használhatja olyan értelemben, hogy időálló, vagy legalább is feltehető, hogy az lesz. Szoros értelemben véve a romantikusok sem klasszikusok, de, ha arról van szó, hogy mi az értékes, jó muzsika, habozás nélkül belesorolhatjuk a népdalainkat, no meg a kifejezetten könnyű zene olyan remekeit, mint amilyenek pl. Strauss kerin-gői. Ellenben a nótáink és dalárdairodalmunk nagy többsége értéktelen, sőt izléstfertőző. A nyugatiakat csak a bázene keni be azzal a bizonyos kultúrzmánecsal. Minket a saját mű-magyar-ságunk is.

A fülbomászó zenének, az értékesnek is, az az átka, hogy elkapatja a hallgatót, filozófus mélységeibe, a szavakkal kifejezhetetlen érzelmek és gondolatok csodás dzsungeljébe nem lehet ilyen

kényelmesen, füttyszó mellett eljutni. De fenntartom, hogy a legnehezebb klasszikus és legraffináltabb modern zenében való gyönyörködéshez is csak 3 kellék szükséges: 1. született jó hallás; 2. lehető tartózkodás a könnyű zenétől, legalább addig, míg meg nem fogant a nehéz; 3. némi gyakorlat — lépcsőfok gyanánt — az elmélyült hallgatásban. Százszor közelebb van az ősforráshoz az, aki jól tud hallgatni, mint aki rosszul muzsikál. Sem az egyikhez, sem a másikhoz nem kell zeneiskola. (Már mint a rossz muzsikáláshoz.)

Munkában kérésült kezekkel nem nagyon érdemes hangszerhez nyulni. Anál inkább megérdemlik munkástestvéreink, hogy azok készítsenek nekik lelki fürdőt, akik tehetik. Ha csak minden tízedi bizonyul jó hallgatómédiumnak, akkor is sokan lesznek és akkor sem lesz rosszabb a percentjük, mint a szellemi munkásoké. Már a gyermekek közül itt is, ott is kb. a fele jó matéria. Isten ments, hogy ez mind muzsikuskák ké-szüljön! De a műélvezetre termeltésüket kár eltékozolni a zenei ponyvára. Regényt, verset sem azért olvasunk, hogy írók, költők legyünk.

A legkevesebb, amit megtehetek, hogy pár perces, (természetesen ingyenes) vizsgálat árán bárkinek megmondom, hogy a jó, közepes és rossz zenei hallásuk melyik csoportjába tartozik.

Már most mit hallgassanak azok, akiknek rátermetségük és kedvük van az igazi muzsikával való megbarátkozásra? Mindenekelőtt a rádióból azt a kevés

Szabó János képviselő előadást tart az Erdélyi Párt marosvásárhelyi gyűlésén

Országos jelentőségű lesz a pártértekezlet

Kolozsvár, június 28. Az Erdélyi Párt legfontosabb célkitűzései közé tartozik, hogy a parlamenti szünet alatt közvetlen kapcsolatot tartsen fenn az erdélyi magyar tömegekkel. Ezt szolgálják a különböző pártértekezletek és képviselői beszámolók, amelyeknek keretében részletesen tájékoztatják az erdélyi magyarságot az időszaki kül- és belpolitikai kérdésekről és meghallgatják az egyes vidékek lakosságának kívánásait és panaszait.

Július 2-án az Erdélyi Párthoz tartozó országgyűlési képviselők és felsőházi tagok Marosvásárhelyen értekezletet tartanak. Az Erdélyi Párt marosvásárhelyi megbeszéléseinek külön jelentőséget ad, hogy az értekezleteken résztvesz báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter is, aki a nagyválasztmányi ülés keretében beszédet mond. A marosvásárhelyi értekezletek és gyűlések részletes programja a következő:

Július 2-án az Erdélyi Párt parlamenti csoportja tart értekezletet, amelyen a párthoz tartozó országgyűlési képviselők és felsőházi tagok vesznek részt.

Július 3-án egész nap érdekképviseleti megbeszélések lesznek az alábbi sorrendben:

Délelőtt 10 órakor a lelkészek, felekezeti tanárok és tanítók tartanak értekezletet a református kollégium dísztermében. Az értekezleten az Erdélyi Párt

jót, aminek az időpontja is megfelel. Akinek nincs otthon rádiója, a Munkásotthonban hihetőleg jól talál. Ugyanott a heti műsorban készséggel előre aláhúzgálom az ajánlott számokat.

Azután a Székessyegyház vasárnapi 10 óras nagymisét is érdemes meghallgatni, mert a 876 művet számláló kottatár bő és értékes zeneanyaga még a megfoglyatkozott kórusokkal is élvezhető.

Hangverseny nyáron nem szokott lenni. A zeneiskola évről évre hangversenyt leltitották, a művésztanárok elszéledtek.

Mégis vállalkozom arra, hogy már augusztustól kezdve minden hónapban összehozok 1—1 olyan hangversenyt, kizárólag a munkásság számára, belépődíj és honorárium nélkül, amilyenhez mások a pénzükért sem juthatnak. Lesz azokon minden: szolisták, kórus, kamarazene, csak zenekar nem. Idővel az is.

Amde hol legyenek ezek a hangver-

senyek?

Magának a zeneiskolának nincs befogadóképessége. A Ref. Kultúrpalota pénzbe kerül (?), tehát nem mellőzhető a belépti díj. Legkézenfekvőbb lenne a Munkásotthon nagyterme, csak ott meg nincs tisztességes zongora. Egyszer-kétszer azt is adna a zeneiskolából a polgármester úr, eddig is adott, de van dorcirkuszt nem csinálhatunk a dolgából. Ezt és egyéb részletkérdéseket ráérünk a nyáron megbeszélni, csak legyen kivel.

A napokban megjelenő zeneiskola évkönyv nem egy részlete erősen össze-függ e tárggyal. Ezt sem reklámból említem, hiszen nem is lehet azt vásárolni. A sajtó és a Munkakamara föltétlenül kap belőle.

Volna még mondanivalóm, de így is engedelmet kell kérnem a nagy többségtől, akiket mindez nem érdekel.

Dr. Szalay Elemér, városi zeneiskolai igazgató.

Felmentett a bíróság egy asszonyt a gyujtogatás vádjá alól, mert tettét teljesen feldult lelkiállapotban követte el

Egy agyonkínzott asszony kálváriája bontakozott ki a törvényszéki tárgyaláson

Nagyvárad, június 28.

Gyujtogatás büntetvényének vádjával állott a bíróság előtt Suba Istvánné, egy lelkileg teljesen összetört, szenvedőarcú falusi nő. A Dr. Bartos Gyula törvényszéki tanácselnök vezetése alatti főtárgyaláson elhangzott tanu-vallomások megvilágították a bűncselekmény indítókát és feltárták egy agyonkínzott asszony kálváriáját, akit férje a legdurvább bánásmódban ré-

szesített. Utőtte, verte, szidalmazta nap-nap után, s amidőn egy napon elűzte otthonából, ruháit, butorait is kidobta utána az utcára, — az asszony elkeseredésében felgyújtotta a házat.

Dr. Szedlák Ödön, elmeorvóházunk főorvosa, mint kirendelt szakértő, ismertette a bíróság előtt a vádlott lelkiállapotát, miután öt vizsgálati fogáságban hosszabb ideig figyelte. Szakértői fejtegetésében kitért az elmeorvosi gyakorlatában előfordult több olyan esetre, ahol a fájdalom, az elkeseredés okozta lelki szenvedés, a sivar jövő feletti kétségbeesés olyan ólomsúlytal nehezíti a kedélyi életet, hogy a lelki egyensúly meginog és rövidebb-hosszabb ideig tartó elmezavarás tüneteket hoz létre. Ennek bizonyítására dr. Szedlák egy esetet hozott fel, amely a közelmúltban éppen itt Nagyváradon történt egy nővel, akinél szintén hirtelen lépett fel öntudat-zavar akkor, amidőn férje halálhíré közölték vele. A megdöbbenés a lelki fájdalom hatása alatt elborult elmével kést ragadott, hogy alvó gyermekének átvágja a nyakát. Gyilkos szándéka szerencsére nem sikerült, mert a gyermek a nyakán ejtett szúrásra felsikoltott és felébredt. Az anya a vérző gyermeke láttára még jobban megzavarodott, felszaladt a padlásra és felakasztotta magát. A elősiető házbeliek a szerencsétlen asszonyt még idejekorán megszabadították a kötéltől és bezállították a helybeli ideggyógyintézetbe, ahol pár óra múlva magához tért, de nem emlékezett vissza semmire sem.

Dr. Szedlák szakértői véleményében a továbbiak során arra hívta fel a bíróság figyelmét, hogy az elmondott esethez hasonló elbíráásban mérlegelje a gyujtogatás vádjával terhelt Suba Istvánné bűncselekményét is. Mert a házasság életben testileg-lelkileg sokat szenvedett szerencsétlen asszonytól is hirtelen öntudatzavar lépett fel akkor, amidőn férje elűzte otthonából, s ezen öntudatzavar hatása alatt követte el a gyujtogatást, tehát akaratának szabad elhatározási képessége fel lett függesztve. A szakértői vélemény alapján a törvényszék felmentő ítéletet hozott és az asszonyt szabadlábra helyezte.

országos elnökének általános tájékoztatója után az egyházi és iskolai ügyek megbeszélése következik:

Július 3-án délelőtt 11 órakor mezőgazdasági értekezlet lesz a marosvásárhelyi városháza közgyűlési termében, amelyen az országos elnök tájékoztatója után az időszaki mezőgazdasági kérdések mellett a mezőgazdasági és ipari áruk összehangja, a kötelező tűzbiztosítás, vízszabályozás, az állatállomány fejlesztése, a marosvásárhelyi gazdasági iskola és a telepítés kérdése kerülnek megbeszélésre.

Délután 4 órakor az értelmiségiek értekezletét tartják meg a református kollégium dísztermében. Ugyanebben az időben a marosvásárhelyi városháza közgyűlési termében tartják meg az iparosok és kereskedők értekezletét. Délután 7 órakor a Nemzeti Munkaközponthoz tartozó munkások tartanak értekezletet székházukban. Az országos elnök általános tájékoztatója után Szabó János munkásképviselet tart előadást.

Ugyanebben az időben a vasutasok is értekezletet tartanak, amelyen dr. Mikó Imre és dr. Biró István országgyűlési képviselő a vasutasokat érdeklő időszaki kérdésekben nyújtanak felvilágosítást az általános tájékoztatóon kívül.

Július 4-én lesz a nagyválasztmányi gyűlés. Az Erdélyi Párt marostordamegyei tagozata az Erdélyi Párti napok előkészületeit már befejezte.

Ünnepélyes keretek között avatták fel Gábor Áron szobrát a Kormányzó Ur és a honvédelmi miniszter képviselőjének jelenlétében

Az ágyúöntő nagy székely rokonai is résztvettek az ünnepélyen

Nagyvárad. Esős, borongós reggel után ragyogóan kiderült az ég, mire gyülekezni kezdtek a katonai alakulatok, a meghívottak és a nagyközönség, hogy résztvegyenek Gábor Áron szobrának leleplezése ünnepén.

A hadapródiskola előtti téren díszszázad állt, rendőrkordon szorította a rend gátjai közé az érdeklődők áradatát s a nagy katonai tanintézet udvarán a fehér lepellel letakart szobor előtt tribünök széksoraiba gyülekeztek a meghívottak. A zászlókkal ékesített park és udvar júniusi üde-zöldje gyönyörű keretet adott az ünnepségnek, amelynek háttérét az ország első és egyetlen tüzértisztképző iskolájának impozáns palotája szolgáltatta.

Tíz órakor, az ünnepség kezdetének időpontjában, végetért a résztvevő felvonulása. A szobor mögött a Zrínyi Ilona kereskedelmi leányiskola növendékeinek Bucskay-ruhás csoportja képviselte az ifjúságot, mellettük a hadirokkantak és a frontharcosok egy-egy osztaga állt.

A dísztribünön foglaltak helyet vitéz Justhy Emil altábornagy a honvédelmi miniszter képviselőjében, Veröss Géza altábornagy a honvéde-zérkar főnökének képviselőjében, vitéz Ternegg Kálmán altábornagy a tüzérség szemléelője, Lurtz Eduárd német konzul, Schuster Lajos volt német főispán, dr. Soós István polgármester, dr. vitéz Nadányi János alispán, az állomásparancsnok, a helyi csapattestek parancsnokai és küldöttségei, továbbá egyházi és hivatali előkelőségek, képviselők, felsőházi tagok. A dísztribünön jobbra a nagytribünön a tisztú küldöttségek és a helyőrség tisztikarának családtagjai, a jobboldali tribünön a meghívott hivatali előkelőségek családtagjai foglaltak helyet.

Gábor Áron hozzátartozói az ünnepségen

De a legnagyobb figyelem a dísztribün mellett kisebb emelvény felé irányult, ahol Gábor Áron hozzátartozói ültek. A hős tüzéroragnak nincsenek leszármazottjai. De bátyjának, Imrennek unokái és dédunokái, vitéz Lemhényi Gábor Antal ezredes, Gábor Ernő hadnagy és felesége, Hubay Andrea és fia Tamás, Jancsó Jenőné Finta Viktória, Balázs Piroska és Gábor Etelka eljöttek az első Gábor Áron-szobor leleplezésének ünnepére. A hölgyek székely ruhában, a férfiak katonai egyenruhában vagy székely viseletben. Közvetlen mellettük foglaltak helyet a székely kiküldöttek: Háromszék vármegye közönségének képviselőjében vitéz Bartha Jenő vármegyei főjegyző és Gábor Áron szülőfalujának, Berak községnek képviselőjében Má-

tyás József főjegyző, Bodó István bíró, Hankó Aladár és Sebestyén Kálmán képviselőtestületi tagok.

Megérkezik a Kormányzó Ur képviselője

Tíz óra 15 perckor hangszóró közvetítette a bemondást: A Kormányzó Ur Öfőméltóságának képviselője, vitéz dálnoki Veress Lajos altábornagy Kolozsvár felől érkezve átlépte a város határát. Kis idő múlva gépkocsizugás hallatszik, kürt harsant: Vitéz dálnoki Veress Lajos altábornagy megérkezett az ünnepség színhelyére. Felcsendült a Himnusz, a tábornagy kíséretével megjelenik a hadapródiskola udvarán és miután üdvözölte a Gábor-család tagjait és a dísztribünön várakozókat, elfoglalta helyét.

Vitéz Justhy Emil altábornagy ünnepi beszéde

Ezután vitéz Justhy Emil altábornagy, a honvédelmi miniszter képviselője a szobor mellett emelt szónoki emelvényre lépett és elmondta ünnepi beszédét.

Mindenekelőtt üdvözölte a Kormányzó Ur képviselőjét, a Gábor Áron-család tagjait, a hadapródiskolát és az ünneplő közönséget, majd rámutatott arra, hogy a magyar nemzetnek a nehéz küzdelmek hosszú sorát kellett megvívnia léte biztosításáért, de — mondotta — fennmaradását annak köszönhetette, hogy elegettségében és feldaraboltságában is mindig kiemelkedett a magyar föld valamelyik pontján a magyar gondolat és tetteiben valósult meg a magyar eszme.

— Ez a lelki központ — folytatta — a török Erdély és a császári önkény idejében dúlás volt. Ezután történelmi visszapillantást vetett a szá-

badságharc eseményeire, különösen a székely főtisztek 1848 november 28-án Sepsiszentgyörgyön tartott tanácskozására, amelyen Gábor Áron ezekkel a szavakkal vetett véget az ellenállást ágyú- és lőszerhiány miatt nem javasló főtisztek csüggedésének: „Van ágyú, van lőszer...” És már másnap döntően lépett közbe Gábor Áron két ágyújával a hidvégi ütközetben, hogy azután rendre 60 ágyút és megfelelő mennyiségű lőszerrel állítson meg a honvédség szolgálatába.

— Szimbolikus jelentőségű ez — mondotta a szónok — hogy a saját erőnkönél kovácsolt fegyverek miként vihetik győzelemre a magyar ügyet. Majd Gábor Áron pályafutását vázolta az ünnepi szónok egészen az 1849 június másodikán, az uzoni ütközetben bekövetkezett hősi haláláig.

— Gábor Áronokra van a magyar életnek szüksége — mondotta azután. — Olyan férfiakra, akik nem fontoskodnak, bírálnak, hanem cselekednek. Az ő példája mutatja, hogy a komoly tudással átitatott gyakorlatosság és a tettekre készség nagy dolgokat tud művelni a haza és a nemzet szolgálatában. Ma is nagy küzdelmet folytatunk, legnagyobb szabadságharcunk ez, amelyet a bolsevizmus ellen vívunk a második magyar ezredév biztosításáért.

A kormányzó elteretése után a hadapródiskola növendékeihez intézte szavait a szónok.

— Ti — mondotta — a szabad Magyarország első önálló tüzértiszti iskolájának hallgatói, vegyetek példát Gábor Áronról. Állandóan szemetek előtt legyen a szobra, mint a kőbe meredett magyar akarat. Soha se csüggedjétek. Csak a komoly, céltudatos nemzeti munka hozhatja meg azokat az eredményeket, amelyet Gábor Áron is felmutatott.

Lehull a lepel a szoborról

Ezután engedélyt kért a Kormányzó képviselőjétől a szobor leleplezésére, amelynek elnyerése után emelkedett hangon mondta:

— „Hulljon le a lepel és a szobor álljon előttetek mint örök, szent fogadalom. Gábor Áron szobrát a honvédelmi miniszter képviselőjében átadom a nagyváradi honvéd tüzér hadapródiskolának.

Erre lehullt a lepel s láthatóvá vált Gábor Áron kövevésett alakja, amint az ő szerény lényére jellemző egyszerű tartásban áll ágyúja előtt.

Közben felzendült a Himnusz, amelynek minden sorát ágyulövés jelezte, ugyanígy a Rákóczi-induló befejező ütemét is, amelynek elhangzása után vitéz Justhy Emil altábornagy felvett a szónoki emelvényről, tiszteltette a szobor előtt és visszavonult helyére.

Az ünnepi beszéd

Ezután vitéz moldovai Paletta Géza ezredes lépett a szónoki emelvényre. Köszöntötte a megjelenteket,

vait. — Tüzér becsülettel mindig előre.

A szobor megkoszorúzása

Az ünnepi beszédek elhangzása után a szobor megkoszorúzása következett. Elsőnek vitéz dálnoki Veress Lajos altábornagy helyezte el koszoruját a Kormányzó Ur nevében e szavak kíséretében:

— Hirdesse a szobor Gábor Áronnak a kételkedés és kishitiség közepette elhangzott szavait: „Lesz ágyú...” Ezután a honvédelmi miniszter képviselőjében Veröss Géza altábornagy, Nagyvárad közönsége nevében a főispán és a polgármester, Biharvármegye közönsége nevében az alispán, a légvédelmi tüzérség nevében Justhy altábornagy, a tábori tüzérség nevében vitéz Ternegg Kálmán altábornagy, a tábori tüzérsztyály nevében Hankó alezredes, a nagyváradi helyőrség nevében vitéz Paletta Géza ezredes, a Vitézi Rend nevében vitéz Gödry János vezérőrnagy, a hadirokkantak nevében Kocsis János, a tüzharcosok nevében Vitan Zoltán, majd a berecki és a háromszéki küldöttség s a Gábor-család tagjai, végül pedig a hadapródiskola nevében Paletta Géza ezredes helyezték el koszorukat a szobor talapzatára.

A szobor megkoszorúzása után a Magyar Hírszolgálat zendült fel, amit ágyulövések kísérték. Az utolsó ütemek elhangzása után Paletta ezredes jelentette a Kormányzó Ur képviselőjének, hogy az ünnepség befejezést nyert.

Ezután az egész ünneplő közönség kivonult a hadapródiskola előtti tere, ahol végignézte a hadapródiskolások elvonulását. Gyalogosan, lóháton és fogatolt, valamint gépvontatású ágyukon nagyszerű fegyelmeltséggel vonultak el a fiatal növendékek tanuságot téve arról, hogy él bennük Gábor Áron szelleme.

Sies en jegyét elővételben megváltani a

Göndör **Tip-Top** 1943.

közkedvelt revü utolsó búcsú-előadásaira
Jegyelővétel: d. e. 10-1-ig.
és d. u. 4-6-ig.
Telefon: 25-30.

Szerdán kezdődik a kenyérpótlégyek kiadása

Nagyvárad. thj. város polgármestere 3615-1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A folyó évi július havára eszerékes kenyérpótlégyek kiadását folyó hó 30. napján kezdi meg a Közélelmezési Hivatal (Szaniszló-u. 15. sz. a.) és pedig a 35 dekás nehéz testimunkásoknak járó kenyérpótlégyt a június havi kenyérpótlégyek fejlapja ellenében. A 15 dekás testimunkásoknak járó kenyérpótlégyet pedig a munkaadói igazolás ellenében. Az öt vagy ötnél több munkást foglalkoztató vállalatok és üzemek ugy a nehéz testimunkásokat megillető 35 dekás kenyérpótlégyet, mint a testimunkásokat megillető 15 dekás kenyérpótlégyek igényléséhez beadandó munkaadói igazolványokat két példányu névjegyzék kíséretében kötelesek beadni a Közélelmezési Hivatalhoz.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Megjelent a polgármesteri rendelet a gyümölcsfeldolgozásához szükséges cukor igényléséről

Mennyi cukrot kapnak a 12 évesnél fiatalabb gyermekek, a 300 ölnél nagyobb gyümölcsösrel rendelkezők és a gyümölcsstermezők, akik hivatásosan foglalkoznak gyümölcszék készítésével

Nagyvárad thj. város polgármestere 3574—1943. k. é. sz. alatt az alábbi hirdetőment adta ki:

Nagyvárad thj. város Közelelmezési Hivatalában — Szaniszló-utca 15. szám alatt — cukrot igényelhet a gyümölcsösnek házi feldolgozásához az, aki 1931. évi január hó 1. napja után született, illetve akiknek ilyen személy van háztartásában, továbbá az az ingatlan tulajdonos (javadalmas, hasznélvező, hasznbérlet), aki mint gyümölcsstermelő már az 1942. évben is kapott befőzési cukrot, amennyiben földieperrel, ribizlivel, málnával, cseresznyével, meggyel, körtével, hirsalmával, kajszai vagy őszibarackkal beültetett termőgyümölcsösének a területe külön-külön vagy összesen legalább 300 ölet tesz ki és ezt a körülményt az igénylő igazolja. Aki az 1942. évben befőzési cukrot, mint gyümölcsstermelő nem kapott, jelen alkalommal befőzési cukorban csak akkor részesíthető, ha igazolja, hogy az említett feltételeknek megfelelő gyümölcsös szerzett, vagy azt, hogy az 1942. évben még nem termő gyümölcsösében az 1943. évben termés várható. Az 1931. évi január hó 1. napja után született személyek részére fél kgr. befőzési cukrot lehet igényelni.

A háztartás feje a befőzési cukor vásárlására az engedélyt a Közelelmezési Hivatalban a következő sorrendben igényelheti: Folyó év július hó 1-5 napján d. u. 5—7 óráig A—B betűvel kezdődő vezetéknevek, 2-án, pénteken d. u. 5 és 7 óra között C—F betűvel kezdődő vezetéknevek, 3-án d. e. 8 órától d. u. 1 óráig G—K betűvel kezdődő vezetéknevek, 5-én, hétfőn d. e. 8 órától d. u. 1 óráig L—M betűvel kezdődő vezetéknevek, ugyanaz nap d. u. 5—7 óráig Ny—P betűvel kezdődő vezetéknevek, július hó 6-án, kedden d. e. 8 órától d. u. 1 óráig R—Sz betűvel kezdődő vezetéknevek, ugyanaznap d. u. 5—7 óráig T—Zs. betűvel kezdődő vezetéknevek. Július hó 7. napján, szerdán d. e. 8 órától 12 óráig az elmaradtak.

Igénylők a személyazonosság megállapítása végett vigyék magukkal a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, vagy születési értesítőjét, vagy pedig bármely más hitelesített okiratot, amiből minden kétséget kizárólag meg lehet állapítani a születés idejét. Igénylők a jelentkezéskor az igénybejelentő lapot megkapják, melyet pontosan kitöltve nyújtanak be a Közelelmezési Hivatalhoz kivizsgálás végett, aminek megtörténte után a befőzési cukor vásárlására jogosító csekklapot nyomban megkapják. A befőzési cukor után kg-onként 1 pengő cukoradó fizetendő.

A gyümölcsstermelők közül az, aki gyümölcs-befőttek és gyümölcszék feladásával üzletszerűen nem foglalkozik, 5 kgr. befőzési cukrot igényelhet tekintet nélkül arra, hogy gyümölcsösének összes területe a 300 négyszöglet mennyivel haladja meg. Ha a gyümölcsstermelő háztartásához tartozók közül többnek is van gyümölcsöse, a háztartás ilyen esetben

összesen csak 5 kgr. cukrot igényelhet. A gyümölcsstermelők igénylésüket legkésőbb 1943. évi július hó 6-ig napjáig (bezárólag) az erre a célra rendszeresített nyomtatványon igényelhetik a helybirtói hivatalban. Nyomtatvány beszerezhető a m. kir. postahivatalokban. Erre a célra rend-

szerezített postai levelezőlapokon lehet igazoltatni azokat a gyümölcsstermelőknek a gyümölcsös terület nagyságát, akiknek több község határában van gyümölcsösük, vagy esetleg idegen község határában van a gyümölcsösük, nem ott, ahol az állandó tartózkodási helyük van.

Mennyit kapnak a gyümölcszék-készítéssel üzletszerűen foglalkozók?

Azok a gyümölcsstermelők, akik gyümölcs-befőttek és gyümölcszék feladásával üzletszerűen foglalkoznak, ha igazolják, hogy a gyümölcs-befőtt, illetőleg gyümölcszék készítéséhez megfelelő felszereléssel rendelkeznek, továbbá hogy a gyümölcs-befőttek és gyümölcszék feladásával a múltban is foglalkoztak, azok nagyobb mennyiségű befőzési cukrot igényelhetnek, ez alapon 1 q-nál kevesebb befőzési cukrot igényelni nem lehet. Az ilyen igénylők igénylésüket 1943. évi július hónap 6-ik napjáig kötelesek beadni.

Tilos eladni vagy átadni a kiutalt cukrot.

Fentiek alapján kiutalt cukrot csak az 1943. évi termésű gyümölcs feldolgozásához szabad felhasználni. A befőzési cukorvásárlási engedélyt, vagy

annak alapján megvásárolt cukrot másnak kölcsönadni, eladni, feldolgozásra átadni, vagy egyébként forgalombahozni, illetőleg átvenni tilos.

A kiskereskedők üzleteikből, a nagykereskedők raktáraikból az 1943. évi augusztus hó 31. napja után nem szolgáltatathatnak, illetőleg ki nem szállíthatnak még abban az esetben sem, ha a befőzési cukor után járó adótbléttel a vásárló befizette. — Azok a termelők, akik gyümölcs-befőttek és gyümölcszék feladásával üzletszerűen foglalkoznak, a kapott cukormennyiségről kötelesek olyan könyveket vezetni, melyekből bármikor megállapítható, hogy a kiutalt cukor, a feldolgozott gyümölcs, a kész gyümölcskonzerv és gyümölcszék mennyisége, minősége, valamint a készáru értékesítésének módja.

Berlint méltán nevezik színházi városnak

30 szinpadon állandóan zsufolt házak előtt játszanak a német fővárosban

Berlin, június hó.

Berlin, Németország legnagyobb színházi városa, ebbeli hírnevét a háború alatt nemcsak megtartani, hanem öregbíteni is tudta. Ma, a háború negyedik évében, a totális háború minden nehézsége ellenére estéről-estére nem kevesebb, mint 26 színház játszik Berlinben. Emellett két világhírű varieté-szinpad, a Wintergarten és a Scala mutatja be gyakran kétszer is naponta válogatott nemzetközi artista programját, ugyanakkor pedig két nagy „Kraft durch Freude” színház gondoskodik hasonlóképpen gazdag varietéprogramjával a dolgozó nép leszelésebb tömegeinek szórakoztatásáról. E kerekén 30 színház mindig táblás ház előtt játszik és a legtöbbre már napokkal, néha hetekkel és hónapokkal az előadás előtt sem lehet jegyet kapni.

Kétségtelen, hogy Berlin már egy emberöltő óta jelentős színházi város, hiszen volt idő, amikor hetven színháza volt, a birodalmi fővárosnak azonban még sohasem volt oly tudatos és oly reprezentatív színházi élete, mint éppen napjainkban, és pedig azért, mert a művészetek egyik más ágában sem juthat a politika annyira szóhoz, mint a színházban, amelyet Göbbels miniszter a jelenkor szócsovévé fejlesztett.

Ez a fejlődés már Nagy Frigyes porosz királlyal kezdődött, akinek egyik első kulturális alkotása az Unter den

Linden-i királyi operaház megépíttetése volt, amely az egész berlini közön-

„Jó film — rossz film — moziélet”

— Nyílt levél M. Nagy Imréhez —

Olvastam cikkét, valamint az ahhoz csatlakozó hozzászólásokat. Magántisztviselő vagyok az egyik helyi vállalatnál és boldogan tapasztaltam azt a „közönségsikert”, amit cikke kollégám között ért el. Jó jel, hogy az ifjúság mozgolódik, mert megérezte az idők átalakító erejét. A forrongó s az emberi bünök látványában siető világ új felfogást termel ki magából és az ifjúság az új felfogás kialakításában méltó részt vállal magára.

En értem az Ön célját és kiolvasom sorairól azt az aggodást, amellyel a napjainkban végbemenő, nagy átalakulást kíséri. Sajnos, hogy az Ön féltő aggodása ezideig még csak „egy fecske”, amelynek csak talán néma tapsolói vannak a közönség sorában. Legyen azért nyugodt, hogy borsói nem peregetek le nyomtalanul a falról, mert ahová estek, bizony alaposan leverték a vakolatot. Ha nem is voltak cikkének — ezideig — erősebb visszhangjai, sokan vannak már azok, akik büszkeséggel és egyetérző szívvel figyelik egyenlően harcát. Igaza van, amikor támadja a nemzeti film- és színművészet mai formáját. Bámulatráméltó szókimondással tária fel a hibákat s nem riad vissza a szem-

ségnek ingyen játszott. A 18. század végén lépett azután „szinre” a mai általmi „Schauspielhaus”, mely a német művészet érdekében felvette a harcot a franciás színházi hagyományok ellen, a napoleoni háborúk idejében pedig a nagy Iffland, a Királyi Színház igazgatója, teljes tudatossággal indította meg a közdelmet a nemzeti nevelés és nemzeti érzés hivatott istapóljának tekintett német színművészetért. Ettől az időtől kezdve minden történelmi korszak rányomta a maga sajátos bélyegét a német színházra, különösen pedig a berlini színházakra.

Egyik legdicsőségesebb korszakát a berlini színház a 19. században élte meg; akkor alakult meg a berlini színházak legnagyobb része: az irodalmi színvonal tekintetében máig is a vezető helyen álló Német Színház, a főváros védnöksége alatt álló Lessing-színház és a Berlini Színház. Ezek a színházak nevelték fel Josaf Kainz és Agnes Sorma nagy színész-nemzedékét és ezek segítették szárnyra Gerhardt Hauptmann vezetésével az ifjú költő-generációt.

Amint a nemzeti szocializmus 1933-ban átvette a berlini színházakat, különösen pedig amikor Göring birodalmi marsall az Állami Színházat gondjaiba vette, Iffland nemzeti hagyománya még inkább az előtérbe került. Ami azóta történt, annak a jelenlegi berlini színházi helyzet és a mai színművészet a legszemléletesebb tükré: a korhoz illő dramatika, mintaserű előadások és olyan közönség, mely már megnevelődött arra, hogy a valódi művészetet meg tudja különböztetni a csalóka látszattól és amely ezekben a nehéz időkben csak még szenvedélyesebbre fokozott érdeklődéssel és lelkesedéssel csügg a nemes színházi művészetben.

NEGYEDMILLIÓ KÖNYVVEL GYARAPODTAK A MULT ÉVBEN A NÉPKÖNYVTÁRAK. A Magyar Tudósító jelenté: Kimutatás jelent meg a népkönyvtárak állományáról, amelyből megállapítható, hogy az elmúlt esztendőben a kultuszminisztérium több mint negyedmillió kötettel gyarapította ezeknek a fontos kulturális intézményeknek állományát.

beolvasástól sem! Igaza van, mert amíg ponyvafilmek hagyják el szinte hetenként a műtermeket, tízéves hangosfilmgyártásunk egész ideje alatt még csak fel sem vetődött egy Madách- vagy Vörösmarty-féle klasszikus mű filmvetítésének kérdése. De a silány szinpaditermékek egytől-egyig filmen vannak már. Lehetne-e valaha szebb filmet készíteni, mint „Az ember tragédiája”-t? S ne mondja egy vállalkozó sem, hogy erre ráfizetne!

Önt dicséri a magyar film kérdésének fölvetése városunkban. Sajnos, hogy magasabb és illetékesebb helyről jövő hozzászólás még azzal az éles hangú, de feltétlenül tárgyilagos cikkel sem tudott a „néma cselekvők”-ből kierőszakolni. Pedig most már rajtuk a sor, hogy magyarázatot adjanak a kérdésre. Ne higgye, hogy „ők nem tudják mit cselekszenek.” Ennyivel is nagyobb a bűnük, mert tudatosan csinálják.

Most már az kellene, hogy azok szóljanak, akik kényszerítették Önt, hogy megírja azt.

Erre várunk mindannyian!

Barna Andor,
magántisztviselő.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI BEZSÓ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
félre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
Postatakarékpénztári csekkzámlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nagyváradra érkezett dr. Gerinczy Pál. Nagyvárad, június 28. Ma délelőtt a budapesti gyorssal Nagyváradra érkezett dr. Gerinczy Pál jászóvári prépost-prelátus dr. Kovács Lajos kíséretében a premontrai ünnepségekre. Az állomáson Szilágyi M. Dózsa perjel és dr. Csapó Ferenc polgármesteri titkár fogadta a magas vendégeket.

Dr. Erdélyi Géza postafőigazgató szabadságon. A nagyvárad m. kir. postafőigazgatója dr. Erdélyi Géza m. kir. postafőigazgató 28 napos évi szabadságát június hó 28-án megkezdte. Ez alatt az idő alatt a postafőigazgató vezetését Kovács Lajos m. kir. postafőigazgató látja el.

A Katolikus Nőszövetség felhívása. Nagyvárad, június 28. A Római Katolikus Nőszövetség, lapunk útján kéri Nagyvárad nőtársadalmát, hogy vasárnap az olasz plébánia templom Jézus Szíve körmeneten lehetőség szerint magyar ruhában vegyen részt.

Három pályadíjat tüzött ki a Jogászegylet. A Magyarországi Jogászegylet Nagyvárad Csoportja — amelynek elnöke tudvalevően dr. Moldoványi István táblai főelnök — érdekes pályadíjat tüzött ki. A pályadíjak három kérdése van s ezek közül tetszés szerint választhat a pályázó. Az első kérdés: A közélet erkölcsstana és jogbölcselése. A második: Árdragító visszaélések a bírói gyakorlatban és kiküszöbölésük lehetősége. A harmadik: Háborús kényszerintézkedések a magánjog területén. A pályázat lejáratának határideje 1943. november 30. Jutalomként 300—300 pengő. Az érdekes pályatételek iránt értesítésünk szerint nagyvárad i jogászörökben rendkívül élénk érdeklődés nyilvánul meg.

EZUSTMENYEGZŐ. Téglási és nagyertsei Ertesy Géza közs. isk. felügyelő, a váradolasi római katolikus fiúiskola igazgatója és felesége, nemes Major Ertesybet folyó hó 29-én, Péter és Pál napján ünneplik házasságuk 25 éves évfordulóját. Ez alkalomból a váradolasi plébánia templomban reggel a 8 óras szentmisén fogja megünnepelni a jubiláló házaspárt dr. Lestyán Endre prélátus-kanonok, aki 25 évvel ezelőtt eskette őket. E nap összeesik a jubiláló igazgató 35 éves tanítói munkásságával is, amelyből éppen 30 év esik a váradolasi fiúiskolánál eddig eltöltött szolgálati idejére.

Az Ermelléki Takarékpénztár közgyűlése. Az Ermelléki Takarékpénztár (Székelyhid) június 28-ára rendkívüli közgyűlést hívott össze. A közgyűlés tárgysorozatán dr. Garán János alelnök-vezérigazgató javadalmazásának megállapítása és két igazgatói tag választása szerepelt.

Névváltozás. A Kormányzó Ur Ófőmoltósága legmagasabb elhatározása folytán megengedni kegyeskedett, hogy gyulafalvi Rednik Tibor bhardioszegi gyógyszerész és családja: György és Magdolna nevű gyermekei ősi nemesi nevük „Gyulafalvy” névre változtassák.

IRODALMI, SZINPADI ÉS ZENEI PÁLYÁZAT. Országos irodalmi, szinpad i és zenei pályázatot hirdet a Színházi Ujság. 195 díj (kézpénzjutalmak) kerül kiosztásra. Részletes ismertetőt küld a Színházi Ujság Szeged.

Siessen jegyét elővetelben megváltani!

a Tip-Top búcsúelőadására

Mit kívánnak a kéményseprők? A kéményseprők szakszervelete nemrég tartotta közgyűlését, amelyen számos indítványt fogadtak el. Ebből kifolyólag most küldöttség járt az iparügyi miniszteriumban, ahol memorandum foglalta át a szakma kívánságait. Mindenekelőtt új kéményseprő kódex megalkodását sürgeti és új munkakerületi beosztás megállapítását. Az ugynevezett papíros kéményseprők érvényesülésének lehetetlenné tételét is kéri. Szükségesnek tartják a tanyai kémények seprésének kötelezővé tételét, a kéményvetést és az ezzel kapcsolatos mellékdíjak emelését, a tanonckorlatozó rendelkezések fenntartását. Még számos kisebb-nagyobb jelentőségű szakmai kérdés rendezését sürgette meg a küldöttség a miniszteriumban. (Magy. Tud.)

Tip-Top revü

előadásai szenzációsak lesznek!

RENDEZTEK A KOLOZSVÁRI CSE-LÉDKÉRDÉST. A Magyar Tudósító jelenti: Kolozsvár helyhatósági szabályrendeletet készített, amely szerint július 1-től kezdve megszűnik a városban a sokak által kifogásolt cselédpia. Ettől a naptól kezdve a cselédelhelyezést az Állami Munkaközvetítő Hivatal végzi. A város vezetősége cselédotthon felállítását is tervezi. A szabályrendelet szerint úgy a munkaadó, mint az alkalmazott panaszkönyvet kap, amelybe feljegyzik esetleges panaszait. Ezek elbírálása a Munkaközvetítő Hivatalra vár. A tervek szerint a háztartási alkalmazottakat felekezetek szerint helyeznek el különös tekintettel arra, hogy zsidó munkaadó csak zsidó cselédleányt tarthasson.

Uj műterem megnyit!
Somhegyi Irén
modern fényképészeti műterme, (volt „Julietta”) Rákóczi-út 6 szám.
Az „ANGELO” cégnek volt első segédnöke.

Ingyenes tanácsadás az Erdélyi Párt irodájában. Minden szerdán délután 6 órától kezdődőleg az Erdélyi Párt Sal Ferenc-utca 9. szám alatti irodájában (Magyar Ház) dr. Varga László városi tanácsnok közgazgatói, ipari ügyekben díjmentesen felvilágosítást ad mindenkinek. — Ugyancsak minden pénteken délután 5 órától jogvédő irodánk tart ügyeletes szolgálatot. Soros ügyészünk díjmentesen áll szintén a hozzáfordulók, de különösen a hadbavonultak hozzátartozóinak rendelkezésére.

APOLLO Filmszínházban. Kedden utoljára:
P á g e r
parádés alakítása **A n d r á s**
Jön a nagy művészek filmje: Heinrich George, Ilse Werner.
Az 50 éves férfi

Belvárosi. Bónyi Adorján rendkívüli témájú magyar filmje!
Cifra nyomoruság
Simor E., Ladomerszky M., Mály, Uray, Vértes, Mihályfy.
Ufa és Magyar hirodó!

KORONA Filmszínház **Két fogoly**
Zilahy Lajos nagyszerű regénye filmen.
Főszerepben: Bajor Gizi, Jávor Pál, Csontos, Rajnay.

Csepőlégtulajdonosok és vezetők eskütétele. Nagyvárad th. város polgármestere 3614—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A m. kir. közellátásügyi miniszter ur 111.000—1943. K. M. számú rendeletének 3. paragrafusa alapján felhívom mindazon csepőlégtulajdonosokat (birtokosokat, bérlőket, gépfelelős vezetőit) akik Nagyvárad th. város területén csepőlnk, hogy az eskü letétele végett folyó évi július hó 1-én délelőtt 9 órakor a Közélelmezési Hivatal 5. számú helyiségében jelenjenek meg. Egyben felhívom az érdekelteket, hogy a csepőlnk megkezdését Nagyvárad th. város Közélelmezési Hivatalánál (Szaniszló-u. 15. sz. a.) jelentsek be.

TIZÉVES TALÁLKOZÓ AZ ORSOLYA ZÁRDÁBAN. Szeretettel kérem volt osztálytársaimat, akikkel együtt 1933-ban az Orsolya Zárdában végeztük a IV. gimnáziumot, név szerint: *Andrássy Etelka, Áts Margit, Bikfalvi Elvira, Brém Margit, Farkas Pirooska, Gárdos Olga, Illés Borbála, Jakab Irén, Mottl Klára, Nagy Ilona, Ottenbergér Ilona, Szűcs Ibolya, Pataky Délia, Páll Erzsébet, Vitályos Emma és Zanicsák Jolánt*, hogy e hó 29-én, Péter és Pál napján, kedden reggel 8 órakor jöjjenek el az Orsolya Zárdába, ahol szentmise lesz e utána a találkozó. A viszontlátásig: *Hesz Márta.*

PAPIR N A P O K
lesznek megtartva Nagyváradon **július 5-6-7-én**

Lipcsy Gyula pápai kamarás szilágysomlyói esperes-plébános halála
Nagyvárad, június 28. A nagyvárad római katolikus egyházmegye papsága és Szilágysomlyó katolikus hívei, de mindazok is, akik ismerték, őszinte részvétellel és megdöbbenéssel értesülnek arról, hogy *Lipcsy Gyula* pápai kamarás, szilágysomlyói esperes-plébános folyó hó 26-án, szombaton este hét órakor a betegek szentségeivel megerősítve, hosszas szenvedés után elhunyt.

Lipcsy Gyula a nagyvárad latin szertartású egyházmegye minden tekintetben kiváló lelkipásztor, krisztusi lelkületű papja volt. A csanádmegeyi Battonyán született 1879-ben. Középkorait a nagyvárad premontrai gimnáziumban végezte. Hittudományi főiskoláit a nagyvárad teológián végezte. 1902-ben szentelte pappá *Radnai Farkas* kassai segédpüspök. Több évi segédlelkészi és zárdalelkészi szolgálata után 1914-ben szilágysomlyói plébánossá nevezték ki. Itt érte 1924-ben a pápai kamarási kintüntetés. 1940-ben a pápai kamarási kintüntetés. 1940-ben a pápai kamarási kintüntetés.

Az elhunyt kiváló lelkipásztort hét-főn délelőtt 10 órakor temették el Szilágysomlyón a nagy katolikus temetőben.

Tip-Top revü
Hétfőn este 7 órakor, kedden d. u. fél 4 és este 7 órakor tartja búcsúelőadását

Julius 2-án már a felemelt kenyérfejadagot kell kiszolgáltatni

Nagyvárad thj. város polgármestere 3613—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. közellátásügyi miniszter ur 111.000—1943. K. M. számú rendelete alapján értesitem a város közönségét, hogy az 1943. évi július hó 2. napjára, valamint az ezután következő napokra érvényes kenyérjegy szelvényekre a sütőiparosok és kereskedők további intézkedésig 20 dkgr. kenyéret, míg az 1. számú liszt-szelvényre további intézkedésig 50 dkgr. lisztet kötelesek kiszolgáltatni.

Ugyancsak fent megjelölt időponttól a nehéz testi munkások pótgjegyére 35 dkgr. a testi munkások pótgjegyére pedig 15 dkgr. kenyér szolgáltatható ki naponta.

A vendéglátóipari üzemekben egy darab kenyérváltójegy ellenében 5 dkgr. súlyú kenyéret kell kiszolgáltatni, tekintet nélkül a váltójegyen feltüntetett mennyiségre. Egy darab lisztváltójegy (tésztajegy) ellenében továbbra is 3 dkgr. lisztből készült ételt kell kiszolgáltatni, azonban a heti lisztjegy-szelvény ellenében nem 13 dkgr. lisztváltójegyet köteles további intézkedésig a dohánnyáruda kiszolgáltatni. Egy darab kenyérváltójegy szelvény ellenében a sütőiparos, illetőleg kereskedő egy darab legalább 4.4 dkgr. és legfeljebb 4.5 dkgr. súlyú zsemlet köteles kiszolgáltatni.

Végül felhívom a sütőiparosokat, valamint a kenyér- és lisztárusítással foglalkozó kereskedőket, hogy 1943. július 1-e előtt lejárt kenyér- és lisztjegyekkel a Közélemezési Hivatalban legkésőbb július 3-án déli 1 óráig kötelesek elszámolni. Ezen határidő lejártá után a bemutatott jegyeket a hivatal elszámolásra nem fogadja el.

Rádió-műsor:

KEDD, JUNIUS 29.

- 8.00 Fohász. Szózat, Reggeli zene.
- 8.45 Hírek.
- 9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Flóriánról elnevezett budai görög katolikus magyar plébániatemplomból. Szentbeszédet mond Sztankay András.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Belvárosi Főplébánia templomból. A szentbeszédet Strecke Ernő hittanár mondja.
- 11.15 Országos Postászenekar.
- 11.40 Közvetítés a Keszthelyi Gazdasági Akadémiából.
- 12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 12.30 Operaházi zenekar.
- 13.00 Szász Lajos dr. közellátásügyi miniszter előadása.
- 13.45 Hírek.
- 14.00 A Kormányzó Ur Öfömlétségi tisztetere rendezett díszelőadás közvetítése hangfelvételtől.
- 17.00 Magyar nóták.
- 17.50 Szabó Zoltán előadása.
- 18.25 Dohnányi Ernő zongorázik
- 19.00 Orlay tánczenekar.
- 19.15 Muzsikáló Margitsziget.
A szünetben: A magyar kenyér ünnepe. Közvetítés.
- 22.15 Farkas Jóska cigányzenekara.
- 22.50 Táncczene.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol!

Nehézségekkel küzd az Ipartestület faipari szakosztálya az anyagellátás terén

Népes taggyűlést tartott vasárnap délelőtt fél 12 órai kezdettel az Ipartestület vadásztermében az Iparestületi faipari szakosztálya. A gyűlésen Kovács János, a szakosztály elnöke hangsúlyozta, hogy az anyagellátás terén — akár csak a többi szakosztályoknál — fokozott nehézségek mutatkoznak.

Felemlítette ezután az elnök, hogy az utóbbi időben több iparos bejelentési igénylését s amikor azután a vezetőség kijárta számára a szükséges anyagot, nem jelentkezik a kiutaló nyomtatványért.

A továbbiak során kitért az elnök arra, hogy az asztalos iparban is jelentékeny munkahiány mutatkozik. Ezt egyes iparosok — mondotta — úgy vélik megoldani, hogy iparos-társaiktól magasabb fizetést ígérve

„elősalják“ mások alkalmazottjait. Ezeknek a magasabb béreknek megajánlásánál — folytatta — tanácsos lesz figyelembe venni, hogy a megrendelő bármikor kérhet kalkulációt s amennyiben az iparos munkabéreket illetően a törvény által előírt munkabérenél nagyobb fizetések-ről számol be, ezt nem köteles a vevő figyelembe venni s az árfeverésnek komolyabb következménye is lehet.

•Bittenbinder József ügyvezető elnök szólalt meg fel ezután s az elnök által felvetett problémákat világította meg még teljesebben s az egyes kérdések újabb oldalaira mutatott rá.

A felmerült kérdésekhez többen is hozzászóltak, majd a taggyűlés is hozzászóltak, majd a taggyűlés a teljes egyetértés jegyében véget ért.

SPORT

Döntetlen eredmény az első villanyfényes mérkőzésen

NAC—Törekvés 2:2 (2:1)

Pontosan negyed kilenckor futottak ki a csapatok Énekes játékező sápjelére és az alábbiak szerint álltak fel:

NAC: Vécsey, Papp, Ónody, Szegedi, Sárvári, Deményi, Kovács II., Incze, Perényi, Bodola, Tóth III.

TÖREKVÉS: Kiss I., Lőrinczy, Sipos, Bujáky, Garamszegi I., Kiss III., Kristóff, Garamszegi II., Gál, Déry, Deák.

Kezdekör a Törekvés lendül támadásba, de nyomban a NAC veszi át az irányítást s az az érzés lesz urra a nézőtérben, hogy ma nagytörténetet rendez a hazai csapat a bajnokságot jelentő három pontért.

Az 5. percben már eredményes is a NAC. Perényi Inczének ad, az összekötő magas labdával küldi előre Bodolát. Dudus fejlel remekül teszi maga elé a hórt s néhány csel után a 16-ról védhetetlen gólt lő. 1:0.

A gól után is a NAC marad fölényben s csak a 12. percben jön fel a Déry—Deák támadás.

A 19. percben ismét góllá értékesedik a NAC-fölény. Bodola átjátssza magát a védőkön. Perényit kiugratja s a center 10 lépésről védhetetlen lapos gólt lő a balsarokba.

Félkilenc után öt perccel gyulnak ki a fényzőrök. A közönségen tetőzés moraja fut végig, tapsolnak is a szép látványosságnak s ez a tetszésnyilvánítás Andrassy Gyula főmérnöknek, a világítási szerelés tervezőjének és vezetőjének szólott.

A 40. percben dancsol a NAC védelem és a 25 méteres szabadrugásnak Déry áll ki. A kis sűrűkötésű összekötő úgy megvágja a labdát, hogy az villámszerűen furódik pontosan az alsóléc alá. 2:1.

Az iram fokozásával ér véget az I. félidő.

NAC-támadással kezdődik a másod-

dik félidő. A Törekvés azonban mindjobban erősít és a 4. percben ki is egyenlít.

Garamszegi II., kiugrik egy jó labdával, lerázza magáról a védőket, pontosan az alsó léc alá bombáz a 16-osról. 2:2. Védhetetlen lövés volt.

Az egyenlítés mind a két csapatot még nagyobb lendületre serkenti. Gyilkos harc folyik a döntő gól megszerzéséért s mind a két csapatnál igen nagy helyzetek adódnak, akármelyik megszerezhetné a vezetést.

Kovács II. kevés labdát kap és ezért zugolódik is a közönség.

A 43. percben Tóth III.-nak volna egy jó helyzete, de az éles lövés a jobb kapufa mellett süvit el. Így döntetlenül ér véget Nagyvárad első villanyfényes esti mérkőzése.

Szögletarány 7:1 (2:1) a NAC javára.

Most telent meg:

Dr. Eröss Alfréd
összeállításában:

Egyház és élet

erdélyi katolikus évkönyv

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

APRÓHIRDETÉSEK

Allás! nyec

Gyors- és gépirókisasszonyt felveszek, lehet kezdő is. Dr. Udvary, Fábán L.-u. 2. 311

Műszerészt azonnalra keresek. Cim a kiadóba. 308
Gyakorlott GÉPKOCSIVEZETŐT keres Mentőállomás. 307

Allást keres

Negyvenöt éves, egészséges, a háztartás minden ágában jártas nő plébánián házvezetői alkalmazást keres. Megkeresések Fazakas Ilona címére (Székelykeresztúr, Honvéd-utca 15.) küldendők. 280

Adós-vétel

Kombinátszoba, konyha, rekamier eladó. Verő asztalos, Kapucinus-utca 11. 306

Angoraszórt, gubancot bármilyen mennyiséget veszek. Székely, Kapucinus-u. 11. 304

Tangóharmonika 120 basszusos eladó. Varga, Szent Anna-u. 33. 290

Uj cserépkályhák készítését, cserépkályhák atrakását, szabadalmazott fűtőszekerezettel, készíti Besselyei István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 29—89

Nikotin, szappan, rézgálicpótló, levéltű ellen permet. — Szacsyay-u. 17, piucében. 268

Különlele

Tisztviselőnök, magános nők családias otthon, teljes ellátást kaphatnak szerezni fizetésért. Központi hely, csöndes, szép utca, gondos kiszolgálás. Cim a kiadóban. 267

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Jó házikoszt kihordásra is kapható. Matyas Étterem, Katolikus Kör. 258

Könyvelést, könyvek felfektetését, vezetését, ellenőrzését, szervezését, adóik helyességének felülvizsgálását szakszerűen és lelkiismeretesen intézi Tóth Gizella könyvelési irodája, Hlatky Endre-utca 3. II. em. 7. 257

Jugatlan

Eladó forgalmas helyen üzletház több lakással, egyik kétszobás összkomfortos azonnal elfoglalható, ára 50.000 pengő. Több kisebb, nagyobb házak, telkek és szőlők eladók. Özv. Tatiné, Szigligeti-utca 12. Telefon 28—74. 310

Eladó külvarosban háromszor egy-szobás, konyhás téglaház nagy udvarral, fuvarosnak nagyon alkalmas 14 ezer pengőért. Özv. Tatiné, Szigligeti utca 12. Telefon 28—74. 309

Oktatás

Középiskolai tanár a szünidő folyamán gimnázistákat javítóvizsgára, a főbb tárgyakban gyöngéket a jövő iskolai év feladataira sikerrel előkészít. Cim a kiadóban. 281

Polgári iskolát felelősséggel tanítók vizsgáztatót, vidékieket természetbeni díjazásért mézért. Rády Ödön-u. 1. 305

Elveszett

Elveszett fekete, rövid kékű puli kutya. Nyomra vezető Apáca-utca 14. alatt jutalomban részeseül. 283

NYOMTATÓI ÜZEMEK.
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. Z.

74-es felelősségteljesítő
Dr. Paál Árpád
reolós kiadó:
Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda R. Z.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.